

SLÄKTFORSKARNAS ÅRSBOK 2014

Innehåll

Mindre använda källor hos landsarkiven

På landsarkiven finns mängder av dokument som inte har digitaliserats men som ändå är av stort intresse för släktforskarna. Här får du veta mer om vilka fynd du kan göra i arkiven.

Av *Claes Westling* 9

Släkten Schagerholm

Nils Lundgren föddes i juni 1910, enligt födelseboken med okända föräldrar. Hans barnbarnsbarn har genom sin forskning lyckats finna Nils mor och kunnat presentera en ny släkt för sin farmor.

Av *Carolina Wahlström Hofgren* 19

Jurgen Smiterlow – en gång Gotlands kanske rikaste man

Kring sekelskiftet 1600 var Jurgen Smiterlow hamnfogde i Burgsvik och ägare till flera gårdar i Vamlingbo socken på södra Gotland. En man med både pengar och makt, och som levde som han ville.

Av *Kerstin Jonmyren* 43

Möt släktingarna som stod på ruinens brant

Rådhus- och häradsrätternas konkurshandlingar kan säga släktforskaren mycket. Nu finns sådana handlingar från Stockholms rådhusrätt tillgängliga via en databas på Stockholms Stadsarkiv.

Av *Mats Hayen* 51

Trohet och flit – om Anjalamannen Herman Flemings levnad

Herman Fleming tillhörde en av Finlands förnämsta släkter. Som ung åkte han till Frankrike för att skaffa militär erfarenhet. Han dömdes till döden för landsförräderi men benådades och dog på slagfältet 1808.

Av *Andreas Anderberg* 57

I tysthet begravd

Jöns Olsson i skånska Törringe dränkte sig i en mörkelgrop 1847, i en tid när självmord var både brottsligt och skamfullt. Han begravdes i tysthet innanför kyrkogårdsmuren, efter en noggrann utredning.

Av *Eva Hall* 73

Konstnärlig frihet – om en bygdemålare och penningförfalskare

Peter Gustaf Petersson arbetade en tid som bygdemålare i Blekinge men hans benägenhet att tänja på den konstnärliga friheten förde honom tre gånger inför rätta anklagad för förfälskning.

Av *Christina Skagerborg* 81

De levde och stred som män

Bland trupperna på slagfälten under 1600- och 1700-talen stred inte bara män. Det förekom också förklädda kvinnor, som trotsade ordningen genom att strida som män.

Av *Anders Wesslén* 103

Den Nordinska blåsningen av järnvägsbolaget

Nils Persson Nordin var en betrodd man i Helsingborg, men blåste det lokala järnvägsbolaget på en stor summa pengar och flydde till Amerika 1885. Där blev han senare en framgångsrik tidningsman.

Av *Mats Pettersson* 113

Lorentz von Köllen – knekthövitsman hos Vasakungarna

Lorentz von Köllen stupade vid Reval 1577. Innan dess hade han hunnit vara krigsfånge i Polen, blivit chef för den dåtida svenska arméns elitförband och vunnit kungen Johan III:s förtroende.

Av *Christian Juliusson* 139

Det samiska arvet försvann med renen

Olaus Brande föddes 1871 och var same i Hotagens lappförsamling. När han inte längre var renägare skulle han och hans familj försvenskas och släkten förlorade därmed sitt kulturella arv.

Av *Åsa Blomqvist* 155

"Min käre bror är en skälm"

Christen Hansson i Hogar i norra Bohuslän var en man som kan uppfattas som en bråkmakare. Han trätte med sina syskon, sina grannar och sin fars förmyndare. I domböckerna kan vi läsa om hans trätor.

Av *Erik Ruist* 167

Smålandssläkter med namnet Edman

Författaren har hittat omkring 160 släkter med namnet Edman i Sverige, släkter där han inte funnit något samband dem emellan. Här presenteras de Edmansläkter som kartlagts i Småland.

Av *Björn Edman* 179

Gotlands landsbygdssamhälle

Gotland har särdrag som alla pekar i en riktning, att ön genom seklerna varit ett relativt jämlikt samhälle utan något aristokratiskt överskikt eller en feodal adelsklass.

Av *Trygve Siltberg* 191

Präster på rad och andra bredvid

Under 1600- och 1700-talen verkade sex generationer präster i samma släkt i Strängnäs stift. I släkten ingår även biskopen Johan Gustaf Flodin och styckgjutaren Gerhard Meyer.

Av *Björn Hagelin* 209

DNA-jämförelse – släktforskarens nya verktyg

I dag är DNA-jämförelse ett hjälpmedel som är allmänt tillgängligt och som öppnar nya möjligheter att klargöra släktskapsförhållanden. Här får du veta hur det går till.

Av *Magnus Bäckmark* 221

Pengarna för kungamordet hjälpte socknens fattiga

Sedan kungen Gustav III skjutits på Operan 1792 skulle mördaren få en kista med pengar som lön för sitt dåd. Kistan hamnade i stället hos bonden Hans Nicklasson, som blev givmild mot socknens fattiga.

Av *Anders Krook* 237

Den sista resan till Halmstad 1671

Bonden Lars Nilsson dog under hemfärden från Halmstad. Var det dråp eller olycka? Under utredningen genomfördes en av de tidigaste svenska obduktionerna, i en kyrka på den halländska landsbygden.

Av *Andreas och Anna Karlsson* 245

Bohussläkten Koch – en spännande familjs tidiga historia

Christen Gregersen Koch var handlare i Kungälv på 1600-talet. Han blev stamfader till Bohussläkten Koch. Författarna har kartlagt de tidigaste generationerna efter handelsmannen Koch.

Av *Sven Wallerstedt och Kenneth Bengtsson* 271

Vem tror du att du är?

2008 sändes den första säsongen av tv-programmen *Vem tror du att du är?*. Författaren har medverkat sedan starten och berättar här om arbetet bakom kulisserna.

Av *Ted Rosvall* 309

Brita halshöggs och brändes på bål

Brita Germundsdotter på torpet Djupsjöholt i Ljungs socken födde ett oäkta barn 1743. Barnet dog. Året därpå avrättades Brita för barnamord. Hon försökte så länge som möjligt dölja barnafaderns rätta namn.

Av *Anita Hjelte-Björklund* 319

Olof Lilliesparres 16 anvapen

Alla de 16 sköldar som omger Olof Lilliesparres begravningsvapen i Rydaholms kyrka innehåller adliga vapen, fast bara åtta av förfäderna i hans farfars farfars generation var av frälsesläkt.

Av *Stig Östenson* 331

Sveriges Släktforskarförbund

Verksamhetsberättelse och förvaltningsberättelse 343

Presentation av författarna 359